

Greta, Maria / Kasperkiewicz, Witold

Euro - geneza, istota funkcjonowania, skutki

Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego 17, 44-53

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Maria Greta *
Witold Kasperkiewicz

Euro - geneza, istota funkcjonowania, skutki

1. Euro - nowa waluta

Euro jest walutą Unii Europejskiej (UE) funkcjonującą na terenie Wspólnot Europejskich (WE) („12”) od 1 stycznia 1999 r. jako środek płatniczy, a od 1 stycznia 2002 r. jako środek cyrkulacji. Podstawą prawną Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW) jest Traktat o Unii Europejskiej podpisany w 1992 r. w Maastricht (Holandia). W skład UGW wchodzi dwanaście spośród piętnastu krajów WE (Austria, Belgia, Luksemburg, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Niemcy, Portugalia, Grecja, Włochy, Finlandia). UGW określana jest także jako obszar euro lub Euroland. W niedalekiej przyszłości skład członkowski Eurolandu może się poszerzyć wraz z przystępowaniem nowych członków z krajów Europy Środkowej i Wschodniej (ESW) do WE. Każdy bowiem kraj ma prawo należeć do UGW, o ile spełni określone warunki tzw. kryteria konwergencji dotyczące m.in. inflacji, długoterminowych stóp procentowych, stanu finansów publicznych oraz stabilności kursu walutowego. Oznacza to także, że Polska gdy będzie już członkiem Wspólnoty ma przed sobą perspektywę udziału w obszarze euro na zasadach obowiązujących inne kraje.

Cechą UGW jest to, że stanowi ona obszar jednawalutowy, tzn. obszar, na który ma cyrkulować tylko jeden pieniądz, euro, zastępujący waluty narodowe. Z początkiem 2002 roku kraje członkowskie straciły prawo do emisji własnego pieniądza. Przekazując je Bankowi Centralnemu WE, który ma wyłączne kompetencje do prowadzenia polityki pieniężnej w ramach Eurolandu. Z tego względu stał się on instytucją ponadnarodową. Przekazanie tej instytucji, narodowych uprawnień w sferze monetarnej jest wydarzeniem wielkiej wagi i oznacza wyzbycie się jednego z kluczowych atrybutów - suwerenności narodowej w tym obszarze.

Z dniem 1 stycznia 2002 r. euro stało się prawnym środkiem płatniczym i cyrkulacji na obszarze dwunastu krajów WE. Dotychczasowe waluty narodowe nie od razu straciły ważność. Wyjątek stanowiły Niemcy, marka formalnie przestała istnieć z 31 grudnia 2001 r. a 1 stycznia 2002 r. Bank

Centralny WE określił ostateczny termin wycofania walut narodowych na dzień 28 lutego 2002 r., zaś wcześniej (tj. przed 28 lutego 2002 r.) swoje waluty wycofały Holandia, Irlandia i Francja (bliższe informacje na ten temat zawiera poniższa tablica).

Po tym okresie wymiana jest możliwa w bankach centralnych Eurolandu (tablica 1).

Jak długo będą jeszcze funkcjonować waluty narodowe państw Eurolandu

Kraj	Do kiedy istniały waluty narodowe	Do kiedy można było wymieniać waluty w bankach komercyjnych	Do kiedy stare pieniądze będą skupowane przez banki centralne
Austria	28.02.2002	nie ustalono	B i M – bezterminowo
Belgia	28.02.2002	31.12.2002	B – bezterminowo M – koniec 2004
Finlandia	28.02.2002	ustalają banki	B i M – 10 lat
Francja	17.02.2002	30.06.2002	B – 10 lat M – 3 lata
Grecja	28.02.2002	nie ustalono	B – 10 lat M – 2 lata
Hiszpania	28.02.2002	30.06.2002	B i M – bezterminowo
Holandia	27.01.2002	31.12.2002	B – 01.01.2002 M – 01.01.2007
Irlandia	09.02.2002	30.06.2002	B i M – bezterminowo
Luksemburg	28.02.2002	30.06.2002	B – bezterminowo M – koniec 2004
Niemcy	31.12.2001	28.02.2002	B i M – bezterminowo
Portugalia	28.02.2002	30.06.2002	B – 20 lat M – koniec 2002
Włochy	28.02.2002	ustalają banki	B i M – 10 lat

Źródło: Annual Raport 2000, European Central Bank, Frankfurt a Main 2001.

Można by zadać pytanie, co skłoniło państwa do zastąpienia walut narodowych pieniądzem ponadnarodowym. Przyczyny zapewne będą tu polityczne, bo one legły u podstaw integracji, ale też bez wątpienia są to przyczyny ekonomiczne. Od połowy lat osiemdziesiątych kraje WE tworzą jednolity rynek, na którym swobodnie mogą przepływać towary, usługi, kapitał i siła robocza. Proces ten trwał kilkadziesiąt lat i dziś jest to rynek bez granic. Po wprowadzeniu rynku wewnętrznego stało się jasne, że dla rozwoju handlu potrzebne jest wprowadzenie jednego pieniądza i zastąpienie nim kilkunastu walut narodowych obowiązujących na tym stosunkowo niewielkim obszarze.

Możliwość dysponowania jednym pieniądzem zbliży Wspólnotę do rynku jej głównych konkurentów międzynarodowych, takich jak Stany Zjednoczone i Japonia. Członkowie UGW nie będą ponosić kosztów transakcji handlowych związanych z wymianą jednej waluty na drugą. Wyeliminowanie walut narodowych oznacza także, że przestanie istnieć problem zmian ich kursów i w efekcie ryzyka kursowego. Stworzy to możliwość znaczącego ograniczenia kosztów działalności przedsiębiorstw.

Z wprowadzeniem euro związane są także nadzieje na istotny wzrost konkurencji na obszarze Eurolandu. Konkurencja ta powinna przyczynić się do wzrostu efektywności przedsiębiorstw działających na jednolitym rynku. Skutkiem ma być lepsze dostosowanie ich ofert do potrzeb konsumentów. Interesom konsumenta będzie sprzyjać przejrzystość cen, powstała dzięki wyrażaniu cen w tej samej walucie we wszystkich krajach członkowskich. Stworzy to lepsze możliwości racjonalnego wyboru oferowanych w Eurolandzie towarów i usług.

Jak przeliczano waluty narodowe na Euro (kurs sztywny)

1 euro =	13,7603	szylinga austriackiego
1 euro =	40,3399	franka belgijskiego
1 euro =	5,94573	marki fińskiej
1 euro =	6,55957	franka francuskiego
1 euro =	2,20371	guldena holenderskiego
1 euro =	166,386	pesety hiszpańskiej
1 euro =	0,787564	funta irlandzkiego
1 euro =	1,95583	marki niemieckiej
1 euro =	200,482	escudo portugalskiej
1 euro =	1936,27	lira włoskiego
1 euro =	340,750	drachmy greckiej ¹

Euro - to próba stłumienia narodowych separatyzmów oraz odpowiedź na globalizację gospodarki. Europa - twierdzą zwolennicy unii walutowej - ma tylko wtedy szansę w światowym współzawodnictwie, gdy połączy swe potencjały. Jeśli euro się uda, to stanie się obok amerykańskiego dolara i japońskiego jena główną walutą świata - dodając staremu kontynentowi wigoru, nakręcając koniunkturę i stwarzając nowe miejsca pracy². Jeśli euro się nie uda, a Europejski Bank Centralny okaże się podatny na naciski polityczne rządów, to wycofanie z UGW mogłoby spowodować nieobliczalne wstrząsy. Wspólna waluta nie jest bowiem sama z siebie zabezpieczeniem przed nacjonalizmem i separatyzmem, a podstawą sprawnej federacji czy unii politycznej nie jest wspólny pieniądź, lecz wspólna wola polityczna.

2. Ważniejsze korzyści wynikające z wprowadzenia wspólnej waluty

Do podstawowych korzyści wprowadzenia UGW i wspólnej waluty zwykło zaliczać się:

1. Stabilizację gospodarki;
2. Eliminację ryzyka kursowego;
3. Integrację i większą płynność rynków finansowych;
4. Wyrównywanie się poziomu cen w Europie.

Ad 1. Najistotniejszą korzyścią z utworzenia UGW jest jej stabilizujące oddziaływanie na gospodarki krajów członkowskich. Niezależność banków centralnych oraz uczestnictwo w Europejskim Systemie Walutowym spowodowały, że:

- * jeszcze przed utworzeniem UGW inflacja w krajach członkowskich Unii spadła do niskiego poziomu,
- * nastąpiła daleko posunięta zbieżność narodowych stóp procentowych,
- * nastąpiła stabilizacja kursów walutowych.

Stabilizacja przyczynia się do relatywnie niższego ryzyka inwestycyjnego, co nie bez znaczenia pozostaje dla przedsiębiorców.

Ad 2. Wprowadzenie euro wyeliminowało ryzyko walutowe występujące w obrębie UGW, tj. niepewność co do kształtowania się kursów między walutami narodowymi. Tym samym zredukowano koszty transakcyjne wymiany tych walut oraz koszty arbitrażu walutowego, czyli operacji zabezpieczających przed ryzykiem kursowym. Zapewnia to większą swobodę i dynamikę prowadzenia działalności gospodarczej, a zwłaszcza handlu.

Wyeliminowanie niepewności co do kształtowania się kursów walutowych ułatwi podejmowanie racjonalnych, długoterminowych decyzji ekonomicznych, umożliwi tym samym efektywniejszą alokację zasobów.

Ad 3. Euro przyczynia się do powstania bardziej efektywnych i płynnych rynków finansowych oraz wpływa na ich stopniową integrację. W rezultacie rynki te oferują dużo więcej możliwości inwestycyjnych niż rozczłonkowane rynki narodowe. Wzrasta konkurencja na poszczególnych rynkach kapitałowych, między centrami finansowymi oraz między bankami i towarzystwami ubezpieczeniowymi. Przedsiębiorstwa zmieniają strukturę pozyskiwania funduszy na swą działalność i rozwój - coraz częściej sięgają po tańsze, niż kredyty bankowe, instrumenty rynku kapitałowego, co prowadzi do optymalnej alokacji kapitału.

Wprowadzenie euro ma ogromny wpływ na europejskie rynki akcji. Pojawienie się euro zwiększa możliwości inwestowania bez ryzyka walutowego i pozwala na traktowanie akcji, wyemitowanych w jednym z krajów UGW, jak akcji wszystkich pozostałych krajów tego obszaru.

Oczekuje się, iż wykształcą się dwa segmenty europejskiego rynku akcji. W pierwszym segmencie znajdują się europejskie blue chip (czyli akcje spółek, które mają największą wartość rynkową i jednocześnie największą płyn-

ność), którymi będzie się handlować na całym zintegrowanym europejskim rynku. W drugim segmencie pozostaną firmy małe i średnie, nadal będące przedmiotem handlu lokalnego.

Pełna integracja europejskich rynków akcji jest na razie utrudniona przez odmienne systemy handlu oraz różne regulacje występujące na 32 giełdach akcji i 17 giełdach instrumentów pochodnych w Europie.

Pojawienie się euro znacząco wpływa także na rynek obligacji. Począwszy od 1 stycznia 1999 r. rządy krajów członkowskich UGW są zobowiązane do wyrażania wszystkich nowych emisji obligacji skarbowych w euro. Wzrasta popyt zarówno na obligacje przedsiębiorstw, jak i obligacje municypalne, wzrasta także ich podaż. Popyt na te właśnie obligacje rośnie, gdyż są one bardziej rentowne od obligacji rządowych. Źródłem popytu stają się fundusze emerytalne, fundusze powiernicze i towarzystwa ubezpieczeniowe. Mniejsze ryzyko kursowe może też skłonić europejskich inwestorów do przesunięcia ich inwestycji z innych rynków, w tym głównie amerykańskiego, do Europy.

Ad 4. Jednym z najistotniejszych zadań, które stawiano przed unią walutową i wprowadzeniem euro, było wyrównanie poziomu cen na terenie UGW. Jest ono niezbędne dla ostatecznego ukształtowania się jednolitego rynku europejskiego oraz wzrostu konkurencji. Duże różnice między cenami tych samych produktów oznaczają rynkową nieefektywność, gdyż zmuszają konsumentów do straty czasu i energii na poszukiwanie miejsc, gdzie produkty są tańsze.

W ciągu pierwszych dwóch lat istnienia unii walutowej postęp w wyrównywaniu się cen był niższy od oczekiwanego. Za podstawową przyczynę utrzymywania się sporych rozpiętości cenowych uznaje się brak paneuropejskich sieci detalicznych. Widoczna jednak konsolidacja w tym sektorze w połączeniu z dynamicznym rozwojem handlu za pośrednictwem mediów elektronicznych oraz pojawieniem się gotówkowego euro, począwszy od 2002 r., znacznie przyspieszyła proces unifikacji cen. Największą presję na unifikację wywierają duże supermarkety, którym jednolite ceny znacznie ułatwiają rozbudowę paneuropejskiej sieci placówek detalicznych.

Do tej pory bardziej wyrównały się ceny w przypadku towarów niż usług. Wraz z postępującą liberalizacją i wzrostem konkurencji w telekomunikacji, sektorze energii i usług finansowych sytuacja ta zapewne się odwróci.

Wyrównywanie się poziomu cen nie doprowadzi w większości przypadków do pojawienia się identycznych cen na te same produkty konsumpcyjne, sprzedawane w systemach podatkowych, różnych krajach unii walutowej. Różnice cenowe nie spadną, zdaniem ekspertów, poniżej poziomu 7%. Na przeszkodzie jeszcze głębszemu ujednoczeniu będą stały różnice w systemach podatkowych, różne koszty transportu i pracy.

Oprócz wyżej wymienionych korzyści należałoby zwrócić uwagę na inne pozytywne aspekty tego procesu. Z momentem pojawienia się gotówki eu-

ro dużo łatwiej można podróżować po krajach unii walutowej - odpadła potrzeba wymiany jednej waluty narodowej na inną, co oznacza oszczędność czasu i pieniędzy.

Dla przedsiębiorstw z obszaru UW wprowadzenie euro oznacza łatwiejszą ekspansję na rynki krajów sąsiadujących, gdyż zniknęły kłopoty z posługiwaniem się różnymi walutami narodowymi.

Korzyścią samą w sobie jest przynależność do ugrupowania o tak wielkim potencjale gospodarczym jak UGW, która poza USA i Japonią zaliczana jest do największych potęg gospodarczych świata. Ponadto, potencjał gospodarczy UGW sprawia, że euro - obok dolara i jena - jest jedną z najważniejszych walut międzynarodowych (transakcyjnych, inwestycyjnych i rezerwowych). Wszystko to powinno doprowadzić do znaczącego wzrostu zewnętrznej konkurencyjności UGW.

Wprowadzenie wspólnej waluty to nie tylko przedsięwzięcie gospodarcze. Jest to również ważny krok na długiej drodze integracji europejskiej w wymiarze politycznym i psychologicznym. Często uważa się walutę narodową za istotny symbol narodowej tożsamości. Fakt, że waluty narodowe krajów członkowskich UGW są zastąpione przez paneuropejski symbol - euro niewiele zmienia w narodowej tożsamości tych krajów, natomiast bardzo pomaga w propagowaniu myślenia w kategoriach paneuropejskich.

3. Koszty wynikające z wprowadzenia wspólnej waluty

W całym procesie tworzenia UGW zarówno instytucje WE, politycy, ekonomiści jak i inne podmioty, wskazywali bardziej na potencjalne korzyści wynikające z ustanowienia obszaru jednawalutowego niż związane z tym koszty. Fakt, że doszło do wprowadzenia euro, wskazuje, iż przy podejmowaniu decyzji uznano, że spodziewane korzyści z realizacji całego procesu będą większe od wiążących się z nim potencjalnych kosztów i zagrożeń. Jednakże nie można nie wskazać na drugą stronę działań wprowadzania pieniądza ponadnarodowego i związanych z tym skutków pociągających za sobą koszty tak wymierne jak też niewymierne.

Wśród kosztów wymiernych zwykło się wymieniać w literaturze:

- * koszty adaptacji do euro systemów informatycznych oraz procesów operacyjnych,
- * szkolenia pracowników oraz partnerów biznesowych,
- * koszty adaptacji urządzeń posługujących się gotówką (bankomaty, automaty do sprzedaży towarów, itd.),
- * utratę części dochodów z transakcji zabezpieczających oraz płatności międzynarodowych.

Natomiast wśród niewymiernych za najważniejsze uznaje się:

- * częściową utratę suwerenności przez kraje członkowskie UGW,

- * utratę kontroli narodowej nad polityką monetarną oraz polityką kursu walutowego,
- * utratę możliwości emisji własnej waluty³.

5. Perspektywy poszerzenia obszaru euro

5.1. Dania, Szwecja i Wielka Brytania jako potencjalni członkowie obszaru euro

Dania, Szwecja i Wielka Brytania nie są dotychczas pełnymi członkami Unii Gospodarczej i Walutowej i nie wchodzi do obszaru euro. Sytuacja ta może ulec zmianie i w perspektywie najbliższych lat mogą zrezygnować z własnego pieniądza na rzecz euro. Decyzja w tej sprawie będzie mogła zostać podjęta zgodnie z procedurą przewidzianą traktatem, po dokonaniu oceny sytuacji gospodarczej tych krajów na podstawie kryteriów zbieżności (kryteriów konwergencji z Maastricht). W ostatnich latach sytuacja, jeśli chodzi o stopę inflacji w 2002 r., wynosiła w Danii 2,2%, w Szwecji 2,5%, a w Wielkiej Brytanii 1,1%, czyli była podobna do poziomu inflacji występującego w krajach obszaru euro. Czynnikiem sprzyjającym ewentualnemu włączeniu się do obszaru euro Danii, Szwecji oraz Wielkiej Brytanii jest dość dobra sytuacja ich finansów publicznych (nadwyżki w budżetach tych krajów, a także niezbyt duży dług publiczny w relacji do PKB). Bliższe informacje zawiera poniższa tablica.

Tablica 2

Saldo budżetu i dług publiczny w krajach WE poza strefą euro

	Saldo budżetu (% PKB)				Dług publiczny (% PKB)			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
Dania	+ 3,1	+ 2,5	+ 3,1	+ 3,3	+ 52,7	+ 46,8	+ 44,7	+ 40,1
Szwecja	+ 1,5	+ 3,7	+ 4,8	+ 4,9	+ 70,5	+ 65,0	+ 55,3	+ 48,7
W. Brytania	+ 1,1	+ 4,1	+ 0,8	+ 1,5	+ 45,2	+ 42,4	+ 39,1	+ 35,8

Źródło: EMU one year – figures, OECD, Departament January 2002.

Z danych tu przytoczonych wynika, że kraje te spełniają kryteria konwergencji, co stwarza podstawę i możliwości integracji walutowej i wejścia w obszar euro. Decyzje jednak o przystąpieniu do Eurolandu zależą od splotu szeregu czynników tak endo jak i egzogenicznych, w tym politycznych. Bezspornym pozostaje przy tym fakt, iż kraje te muszą brać pod uwagę różne koszty i straty związane z pozostawianiem poza strefą euro.

5.2. Polska jako potencjalny członek obszaru euro

Warunkiem wejścia Polski do obszaru euro jest uzyskanie członkostwa we Wspólnotach. Motywy gospodarcze wstąpienia do obszaru euro wiążą się z oczekiwanymi wymiernymi efektami ekonomicznymi dla polskiej gospodarki. Pierwszoplanowe znaczenie ma tu możliwość rozwijania handlu z krajami członkowskimi bez ponoszenia ryzyka kursowego. Obszar euro, a zwłaszcza cała "15" jest najważniejszym partnerem handlowym Polski. Eliminacja tego ryzyka stanowiłaby ułatwienie dla działalności przedsiębiorstw handlujących z firmami krajów UE, a w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw, które nie korzystają z zabezpieczeń przed wahaniami kursów między złotym a euro. Drugi czynnik, to możliwość korzystania z zasobów kapitałów dostępnych na rynku finansowym WE. Z zasobów tych korzystają również kraje spoza obszaru euro, ale jest to bardziej utrudnione niż w przypadku krajów należących do obszaru, ze względu na istniejące ryzyko kursowe. Rynek finansowy WE jest drugim, po Stanach Zjednoczonych, największym rynkiem finansowym świata. Polskie podmioty publiczne i prywatne mogłyby mieć do niego pełny dostęp po znalezieniu się w obszarze jednawalutowym.

Droga Polski do pełnego członkostwa w Unii Gospodarczej i Walutowej obejmuje trzy odrębne etapy procesu integracyjnego: pierwszy to okres przed przystąpieniem do Wspólnot Europejskich (okres przedakcesyjny), drugi nastąpi po wejściu do WE. Trzeci rozpocznie się po włączeniu złotego do mechanizmu stabilizowania kursów ERM II, a zakończy się zastąpieniem złotego przez euro.

W okresie pierwszym Polska ma swobodę w kształtowaniu własnej polityki pieniężnej i kursowej, ale w tym czasie powinien być sfinalizowany proces wprowadzania do polskiego ustawodawstwa regulacji dotyczących zasad działania banku centralnego (zapewnienie mu odpowiedniej niezależności) i przepływów kapitałów w obrocie z zagranicą oraz zapewnienia stabilnego systemu finansowego.

Początkiem drugiego okresu będzie uzyskanie członkostwa we WE, oznaczającego jednocześnie członkostwo w Unii Gospodarczej i Walutowej według specjalnego statusu, tj. państwa członkowskiego, wobec którego stosuje się odstępstwo od ogólnych reguł. Polska zachowałaby nadal swoją walutę oraz uprawnienia do kształtowania polityki pieniężnej. Z dniem wejścia Polski do WE, NBP stanie się członkiem Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) i będzie reprezentowany w radzie generalnej, ale nie może uczestniczyć w podejmowaniu decyzji dotyczących funkcjonowania obszaru euro (tak jak banki centralne Danii, Szwecji i Wielkiej Brytanii). Obowiązkiem NBP będzie wówczas dostarczanie danych statystycznych do ESBC.

Z chwilą włączenia złotego do ERM II rozpoczęły się trzeci okres

w procesie dochodzenia Polski do euro. Okres ten nie mógłby być krótszy niż dwa lata, ponieważ tak długo trzeba utrzymać złotego w ERM II bez dokonywania jego dewaluacji, by spełnić kryterium stabilności kursu walutowego. Natomiast trwałby do dnia zastąpienia złotego przez euro, po nieodwracalnie usztywnionym kursie (kurs konwersji)⁴.

Podsumowanie

Utworzenie UGW uznać należy za jedno z najważniejszych wydarzeń w Europie, nie tylko ubiegłego wieku. Wynika to choćby z faktu, że unie walutowe uprzednio tworzone w Europie nie miały ani w założeniach, ani w praktycznej realizacji takiego zasięgu w aspekcie liczby krajów uczestniczących i ich potencjału gospodarczego.

A zatem utworzenie UGW to przedsięwzięcie bardzo ambitne, którego realizacja doprowadziła do włączenia dotychczas dwunastu suwerennych krajów europejskich do obszaru jednawalutowego. Należy oczekiwać, że pozostające dziś poza euro trzy kraje WE dołączą do tego obszaru, jak również dołączą doń przyszłe kraje członkowskie WE, w tym Polska.

Wzbogacenie międzynarodowego systemu walutowego o nową walutę euro nabrało szczególnego znaczenia z punktu widzenia naszego kraju, gdyż Polska postawiła sobie za cel szybkie przystąpienie do Europejskiej Unii Walutowej. Jeżeli do tego dojdzie - bez wątplenia będzie to jedna z najważniejszych decyzji, jaką Polsce przyszło podejmować. Osiągnięcie przez Polskę w perspektywie najbliższych lat stabilności pieniężnej uprawniającej do uczestnictwa w unii walutowej jest zadaniem bardzo ambitnym, jeśli patrzymy na wiele wyzwań, które się z tym wiąże. Wynikają one przede wszystkim z dokonującego się ciągle procesu zmian strukturalnych w gospodarce i z konieczności przezwyciężania jego negatywnych skutków społecznych związanych z bezrobociem.

Proces dostosowania do członkostwa w Unii Europejskiej, a w przyszłości do uczestnictwa w obszarze euro, powinien być traktowany jako silny czynnik mobilizujący do osiągnięcia przez Polskę takiego stanu gospodarki, który pozwoli jej uzyskać na trwałe korzystne miejsce w Europie i świecie.

Przypisy

*Pracownicy naukowci Instytutu Ekonomii UŁ

¹ Annual Raport 1999, European Central Bank, Frankfurt a Main 2000.

² We WE jest 18 milionów bezrobotnych.

³ Przy opracowaniu kosztów i korzyści wykorzystano m.in. L. Oręziak, Euro nowy pieniądz, PWN, Warszawa 1999, s. 34-41; E. Kawecka-Wyrzykowska, E. Synowiec, Unia Europejska. Przygotowania Polski do członko-

stwa, Instytut Koniunktur i cen Handlu Zagranicznego, Warszawa 2001, s. 411-449; Italianer, the Euro and the Internal Economic Policy Coordination, Empinica, OECD, Secretariat, 1999.

⁴ W tym fragmencie Polska wobec euro wykorzystano m.in. L. Oręziak. Dotychczasowe funkcjonowanie euro i kierunki integracji w ramach Unii Gospodarczej i Walutowej, materiały na konferencję: Polska a euro, Komisja Integracji Europejskiej, Biuro Studiów i Ekspertyz, Kancelaria Sejmu, Warszawa 2000, s. 22 i dalsze.

Die Erweiterung der Europäischen Union (Materiały Komisji Europejskiej), Materiały NBP (Rola Narodowego Banku Polskiego w procesie integracji europejskiej), Warszawa, czerwiec 2002. Materiały UKIE, Członkostwo Polski w UE - na jakich zasadach, UKIE, Warszawa, marzec 2003.